

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/22285,Huta-im-Boleslawa-Bieruta-w-Czestochowie.html>
2022-12-02, 00:14

Huta im. Bolesława Bieruta w Częstochowie

Huta im. Bolesława Bieruta w Częstochowie, do 1952 i od 1989 Huta Częstochowa, powstała w 1899 w Rakowie (od 1928 dzielnica Częstochowy) jako część Towarzystwa Zakładów Metalowych Bernard Hantke. Od 1901 w pełni wyposażona (2 wielkie piece, walcownia bruzdowa i stalownia martenowska), miała własną osadę robotniczą i parafię rzymsko-katolicką; była miejscem działalności ruchu robotniczego (PPS, Narodowy Związek Robotniczy, 1905–1906 strajki, 1918–1919 Rada Robotnicza). W 1946 upaństwowiona, do 1972 rozbudowana o koksownię, stalownię, walcownię rur, walcownię blach grubych; w 1980 zatrudniała ponad 13,3 tys. pracowników i była największym zakładem pracy w Regionie Częstochowa.

29 VIII 1980 załogi Wydz. Konstrukcje Stalowe oraz Koksowni na zebraniach wyraziły poparcie dla strajkujących na Wybrzeżu. 23 IX powstał Tymczasowy [Komitet Założycielski](#) z przew. Antonim Tajerem, wiceprzew. Zbigniewem Kokotem i Andrzejem Biernackim; od XI wydawano „Biuletyn Informacyjny”. We IX 1980 A. Tajer, Janusz Brzeziński, Romuald Worwąg, Z. Kokot weszli w skład Regionalnego Komitetu Założycielskiego w Częstochowie; w XI Z. Kokot był jednym z przywódców regionalnego protestu w klubie Ikar, w XII został przew. Regionalnego Komitetu Założycielskiego (od VI 1981 przew. ZR). 12 I 1981 wybrano KZ z przew. Aleksandrem Przygodzińskim (w prezydium: Hieronim Szewczyk, J. Brzeziński, Benedykt Bilnik, R. Worwąg, A. Tajer, Michał Woziwodzki). 31 I 1981 bp Stefan Bareła poświęcił obraz Świętej Rodziny zawieszony w hali Wydz. Walcowni Blach Grubych. W II 1981 M. Woziwodzki został członkiem Krajowej Sekcji Hutniczej. W VI 1981 w I WZD Regionu Częstochowa uczestniczyło 25 delegatów z huty, 9 weszło w skład ZR, z tego w skład prezydium ZR poza przew. Z.

Kokotem: Andrzej Jankowski, Marek Pytel, Zbigniew Tondel. Delegatami na I KZD zostali Z. Kokot, A. Przygodziński i M. Pytel; Z. Kokot i A. Przygodziński zostali członkami KK. W VI 1981 KZ zainicjowała powstanie Spółdzielni Mieszkaniowej „Metalurg” (B. Bilnik został wiceprzew. Rady Spółdzielni). 30 VIII 1981 bp Franciszek Musiel poświęcił na Jasnej Górze sztandar „S” huty. W X 1981 przeprowadzono wybory do Komitetu Założycielskiego Samorządu Pracowniczego (przew. Tadeusz Weźgowiec z „S”). W 1981 „S” w zakładzie liczyła 11824 członków (89 % zatrudnionych).

W stanie wojennym huta została zmilitaryzowana, internowano 17 osób, m.in.: A. Biernacki, B. Bilnik, Janusz Konieczko, M. Pytel, Jan Stelmach, H. Szewczyk, A. Tajer, Z. Tondel, Tomasz Trzeszczyński, R. Worwąg, M. Woziwodzki, Marek Wójcik. 14 XII 1981 strajkowała pierwsza zmiana na Wydz. Obróbka i Montaż na wezwanie Jacka Kokota. 1981–1982 A. Przygodziński i J. Kokot zostali skazani na 3 lat pozbawienia wolności. W XI 1982 do Wojskowych Obozów Specjalnych wcielono J. Konieczko, M. Wójcika i J. Stelmacha. Od IV 1982 działała tajna TTK, w składzie: J. Konieczko (przew.), Kazimierz Maciński, Dariusz Gospodarek, R. Worwąg, Bożena Dobosz, T. Trzeszczyński, Henryk Walaszczyk, Julian Wiśniewski i M. Wójcik. TTK zbierała składki związkowe (liczba płacących malała z 3,7 tys. w 1982 do 500 w 1988), wydawała podziemny biuletyn „Solidarność HBB”, kolportowała podziemne wydawnictwa (największym dostawcą z Warszawy był Lech Strózik), wypłacała świadczenia i zapomogi związkowe, przygotowywała upominki dla dzieci na święta Bożego Narodzenia oraz dla przystępujących do I Komunii i pierwszoklasistów. VI 1982 – VI 1983 Mieczysław Pisarek był przedstawicielem TTK w Międzyzakładowym Komitecie Koordynacyjnym/Tymczasowej Komisji Regionalnej w Częstochowie, a III 1985 – 1989 A. Przygodziński w RKK tamże. 1983–1989 M. Woziwodzki działał w Diecezjalnym Komitecie Pomocy Bliźniemu, V 1985 – I 1986 A. Tajer i M. Wójcik w jawnym Komitecie Ochrony Interesów Społeczeństwa Regionu Częstochowskiego. W I 1983 TTK zbojkotowała wybory do Rady Pracowniczej, od 1985 wprowadzała tam swoich przedstawicieli. Od XI 1984

miejszem zebrań działaczy było Duszpasterstwo Ludzi Pracy przy kościele św. Józefa Rzemieślnika w Częstochowie prowadzone przez ks. Zenona Raczyńskiego; uczestniczono tam w mszach za Ojczyznę, wymieniano bibułę, zbierano składki związkowe, współorganizowano Pielgrzymki Świata Pracy.

10 X 1988 A. Przygodziński, B. Bilnik, A. Tajer w piśmie do dyr. ujawnili działalność KZ. 8 III 1989 wybrano Komitet Założycielski (przew. A. Przygodziński, w prezydium: B. Bilnik, A. Tajer, M. Woziwodzki, J. Konieczko, K. Maciński, M. Wójcik). 18 IV 1989 A. Przygodziński został przew. RKW w Częstochowie, w jej skład weszli także K. Maciński i T. Trzeczcyński. 30 IX 1989 wybrano KZ (przew. A. Przygodziński, wiceprzew. M. Wójcik), 36 delegatów na II WZD; w XII 1989 7 z nich zostało członkami ZR, a K. Maciński przew. ZR; K. Macińskiego i M. Woziwodzkiego wybrano delegatami na II KZD. W 1989 „S” liczyła 3650 członków. Od XII 1989 KZ dysponowała własną kolumną („Głos Solidarności”) w zakładowej gazecie „Głos Hutnika”; własny „Biuletyn Informacyjny” zaczęła wydawać od 1990. 1991–1995 A. Przygodziński był przew. ZR. 31 VIII 1992 abp Stanisław Nowak poświęcił kapliczkę na terenie Wydz. Koksowni.

W 1998 utworzono Hutę Częstochowa SA, od 2002 Hutę Stali Częstochowa Sp. z o. o., od 2006 ISD Hutę Częstochowa. W 2000 w ramach restrukturyzacji wyodrębniono spółki m.in.: „Elsen”, „Rurexpol”, do 2001 wygaszono wielkie piece. W 2018 huta zatrudniała ok. 1,4 tys. osób, w związkach jest poł. zatrudnionych (centrale: OPZZ, „Juwenia”, „Kadra”, „S”), „S” liczy 191 członków.

6 VIII 1982 – 17 I 1990 TKK była rozpracowywana przez Wydz. V/WOG WUSW w Częstochowie w ramach SOS/SOR krypt. Struktura.

Wojciech Rotarski

[Region Częstochowa, Częstochowa](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)